Р Е Ш Е Н И Е
№ 39424

гр. София, 12.10.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, **Трето отделение 55 състав,** в публично заседание на 29.09.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Диана Стамболова

при участието на секретаря Антонина Бикова, като разгледа дело номер **2151** по описа за **2026** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 118, ал. 1 и ал. 3 от КСО във връзка с чл. 145 и сл. АПК.

Образувано е по жалба на Ж. О. Т. чрез адв. З. Р. Д. срещу Решение № 2153-21-15/15.01.2026г. на директора на ТП на НОИ С.-град, с което е оставена без уважение като неоснователна жалбата му с вх. № 1012-21-57/09.01.2026г. срещу Разпореждане № [ЕГН]/314 от 28.11.2025, издадено от длъжностно лице по пенсионно осигуряване при ТП на НОИ С.-град. В жалбата се поддържа, че актовете на НОИ са изцяло незаконосъобразни, постановени в противоречие с материалния закон и при съществени нарушения на процесуалните правила. Жалбоподателят твърди, че пенсионният орган неоснователно е отказал да зачете за осигурителен стаж от трета категория периода на работа от 19.03.1990г. до 31.12.1996г. на длъжност „технически ръководител“ в М. „М.“ – Б., удостоверен в трудова книжка № 258. Наред с това поддържа, че положеният от него трудов стаж в СМУ „ЕСМ“ К. (07.09.1986г. – 13.07.1987г.), в „ГБС Енергостроймонтаж“ АД (01.12.1986г. – 13.07.1987г.) и в „РЕМИ ТТ“ ООД (01.01.1997г. – 31.11.1999г.) неправилно е зачетен като трета категория труд, вместо като втора категория съгласно чл. 66и от отменения Правилник за категоризиране на труда при пенсиониране (ПКТП). Изтъква също, че при преценката на правото му изцяло е игнориран осигурителният стаж по чл. 9, ал. 8 от КСО в размер на три години, пет месеца и петнадесет дни. Иска се отмяна на решението и на потвърденото с него разпореждане и връщане на преписката за ново произнасяне.

В съдебно заседание жалбоподателят се представлява адвокат Д., която поддържа подадената жалба. Претендира присъждане на съдебни разноски.

Ответникът – Директорът на ТП на НОИ С.-град, чрез процесуалния си представител

юрисконсулт П., оспорва жалбата и моли съда да я отхвърли. Поддържа, че записите в трудовата книжка за спорния период от 1990г. до 1996г. са нередовни по форма, съдържат печати на несъществуващо към съответния момент министерство и сочат на антидатиране. По отношение на претендираната втора категория труд изтъква, че от представените документи не се установява съответствие на заеманите длъжности с лимитирания в т. 66и от ПКТП таван, а стажът по чл. 9, ал. 8 от КСО е бил правилно съобразен и включен в общата преценка. Претендира присъждане на юрисконсултско възнаграждение.
Съдът, след като обсъди доводите на страните и събраните по делото доказателства поотделно и в тяхната съвкупност, приема за установено от фактическа страна следното:
Със заявление вх. № 2113-21-6205 от 03.09.2025г. Ж. О. Т. е поискал отпускане на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст. По заявлението е образувано пенсионно досие по реда на чл. 9, ал. 1 и ал. 2 от НПОС, към което са приложени представените от лицето документи за осигурителен стаж и доход, включително трудова книжка № 258, издадена от СМУ „ЕСМ“ – К., трудова книжка № 1, издадена от „РЕМИ-ТТ“ ООД, военна книжка, удостоверение обр. УП-3 № 95/23.11.2020 г. от „ГБС Енергостроймонтаж“ АД, удостоверения обр. УП-2 и други документи.
В хода на административното производство органите на НОИ са извършили служебни проверки относно осигурителния стаж и осигурителния доход на жалбоподателя, включително във връзка с периоди на самоосигуряване. По преписката са съставени констативни документи и служебни бележки, въз основа на които е прието, че част от периодите като самоосигуряващо се лице не следва да се зачитат поради липса на внесени дължими осигурителни вноски. Тези констатации не са предмет на настоящия спор.
Изготвен е опис на осигурителния стаж, в който са отразени признатите и непризнатите периоди. Според този опис на жалбоподателя са признати 0 години и 3 месеца стаж от втора категория труд, 31 години 11 месеца и 26 дни стаж от трета категория труд и общ осигурителен стаж, превърнат към трета категория, в размер на 32 години 3 месеца и 19 дни. В преписката е отразено и че стажът по чл. 9, ал. 8 и 9 КСО е 3 години 5 месеца и 15 дни календарно, а преобразуван е 4 години 3 месеца и 26 дни.
С обжалваното Разпореждане № [ЕГН]/314 от 28.11.2025г., издадено от длъжностно лице по пенсионното осигуряване, е отказано отпускане на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст. В разпореждането е прието, че към датата на заявлението жалбоподателят има навършена възраст 64 години 8 месеца и 29 дни, но не притежава изискуемия осигурителен стаж за придобиване право на пенсия по чл. 68, ал. 1 и ал. 2 КСО. Прието е още, че не са налице предпоставки и за приложение на чл. 9а, ал. 2 КСО, тъй като според изчисленията на органа недостигащият стаж е над 5 години. Като съществен мотив за отказа е посочено, че не следва да се зачете осигурителният стаж за периода от 19.03.1990г. до 31.12.1996г. при „М.“ – Б., отразен в трудова книжка № 258. За този отказ са изложени съображения, че по отношение на този осигурител има данни в регистър на рисковите осигурители и че вписванията в трудовата книжка не съответстват на служебно установените данни за правноорганизационното развитие на структурата „М.“. Наред с това не са признати като втора категория труд и част от претендираните от жалбоподателя периоди до 31.12.1999г.
Срещу разпореждането е подадена жалба по административен ред. С Решение № 2153-21-15 от 15.01.2026г. директорът на ТП на НОИ С.-град е оставил жалбата без уважение. В решението са възприети изводите на длъжностното лице по пенсионното осигуряване, като е добавено, че трудова книжка № 258 не следва да бъде кредитирана в спорната ѝ част, тъй като съдържа непълноти в началните реквизити, издадена е по-късно след първоначалното постъпване на работа при първия работодател, а отразяването на стажа при „М.“ – Б. не съответства на правната

форма на работодателя през релевантните периоди.
По делото са представени и официални документи, свързани с развитието на структурата „М.“, включително съдебни решения по фирмено дело и акт на Министерския съвет, от които се установява, че структурата „М.“ в Б. е съществувала и е преминавала през организационни преобразувания.
В съдебното производство е допусната и приета съдебно-счетоводна експертиза със следните конкретни задачи: 1. Да проследи и установи на база на писмо на Министерство на икономиката и индустрията изх. № 04-03-45/05.04.2024г. и данните в Търговския регистър преобразуванията и управителите на МСП „М. Б.“ в периода 19.03.1990г. – 31.12.1996г.; 2. Да изчисли общия осигурителен стаж на лицето при алтернативно зачитане на този период като трета или втора категория труд; 3. Да анализира представеното Удостоверение обр. УП-3 № 95/23.11.2020г. от „ГБС Енергостроймонтаж“ АД и Трудова книжка № 1 от „РЕМИ-ТТ“ ООД и да даде заключение дали заеманите длъжности попадат в приложното поле на втора категория труд съгласно чл. 66и от ПКТП; 4. Да провери дали стажът по чл. 9, ал. 8 от КСО е реално отчетен при формиране на изходната база от тридесет и две години, три месеца и деветнадесет дни.
Изпълнявайки задачите си, вещото лице Е. К. е изследвало подробно административната преписка, представените оригинални трудови книжки и удостоверения. Въз основа на извършените проучвания, вещото лице е установило, че официалното писмо на Министерство на икономиката и индустрията изрично потвърждава организационното развитие и съществуването на структурата „М.“ в [населено място], която е преминавала през поредица от преобразувания, като нейни управители са били вписаните в регистрите лица, включително М. Сами Л.. По отношение на математическите изчисления, вещото лице е установило, че при хипотетично зачитане на спорния стаж по Трудова книжка № 1 при „РЕМИ-ТТ“ ООД и превръщане на стажа в периода 01.01.1997г. – 31.12.1999г. (общо три години) от втора в трета категория труд по реда на чл. 16, ал. 2, т. 2 от НПОС, общата продължителност на осигурителния стаж на Ж. Т., изразен към трета категория, възлиза на 34 години, 11 месеца и 15 дни. При втория изчислен вариант, вещото лице е установило, че ако само стажът в „ГБС Енергостроймонтаж“ АД се зачете за втора категория въз основа на Удостоверение обр. УП-3 № 95/23.11.2020г. (за позицията „началник група строителни обекти“), общият превърнат осигурителен стаж възлиза на 34 години, 2 месеца и 15 дни. Наред с това, вещото лице изрично е установило и потвърдило пред съда, че стажът по чл. 9, ал. 8 от КСО в размер на 3 години, 5 месеца и 15 дни (календарно) фактически е бил съобразен от НОИ и след превръщането му в 4 години, 3 месеца и 26 дни е включен в сбора от 32 години, 3 месеца и 19 дни, макар самата преобразувана стойност да не е била изрично упомената в текста на разпореждането, а се извежда по обратен аритметичен път.
Съдът приема изцяло така представеното експертно заключение като обективно изготвено и ще го обсъди подробно във връзка с крайните си правни изводи.
При така установените факти, съдът прави следните изводи от правна страна:
Жалбата е процесуално допустима, като подадена от надлежна страна в законния 14-дневен срок по чл. 118, ал. 1 от КСО, след формиране на окончателно административно произнасяне от решаващия орган.
Разгледана по същество, е основателна.
При служебната проверка по реда на чл. 168, ал. 1 от АПК съдът намира, че оспореното решение е постановено от материално и териториално компетентен административен орган по смисъла на чл. 117, ал. 1, т. 2, буква „а“ и ал. 3 от КСО орган – Директора на ТП на НОИ С.-град. Разпореждане № [ЕГН]/314 от 28.11.2025г., е издадено от длъжностно лице, заемащо позицията „ръководител по пенсионно осигуряване“ в ТП на НОИ С.-град, чиито властнически правомощия

произтичат пряко от чл. 10, ал. 1 от НПОС във връзка с чл. 98, ал. 1 от КСО. Доколкото и двата органа са се произнесли в кръга на изрично предоставената им от закона компетентност, не е налице порок по чл. 146, т. 1 от АПК.
Относно спазването на формата съдът приема, че актовете отговарят на изискванията на чл. 59, ал. 2 от АПК във връзка с чл. 146, т. 2 от АПК. Те са издадени в писмена форма и съдържат подробни фактически констатации и правни основания, сочещи хронологията на осигурителния стаж и причините за отказ, поради което формата им е напълно спазена.
Между страните не се спори, че жалбоподателят е подал надлежно заявление за отпускане на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст, че към датата на заявлението е достигнал изискуемата възраст и че част от осигурителния му стаж е призната от пенсионния орган. Не се спори и че част от периодите като самоосигуряващо се лице не са зачетени поради липса на внесени осигурителни вноски, като тези констатации не са предмет на настоящото дело. Не се спори още, че при стажа, признат от НОИ, лицето не достига изискуемия размер по чл. 68, ал. 1 и ал. 2 КСО. Спорът е съсредоточен върху следните въпроси: 1. Правилно ли пенсионният орган е отказал да зачете стажа от 19.03.1990 г. до 31.12.1996 г. в М. „М.“ – Б. по Трудова книжка № 258; 2. Правилно ли претендираните периоди на работа до 31.12.1999 г. са зачетени като трета категория труд вместо като втора; 3. Бил ли е реално отразен стажът по чл. 9 от КСО при формирането на общата база.
По първото възражение – относно незачитането на осигурителния стаж по чл. 9, ал. 8 от КСО, съдът приема, че същото е изцяло неоснователно. От представения по делото опис на осигурителния стаж, изготвен от административния орган на основание чл. 11, ал. 2 от Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж (НПОС), във връзка с констатациите на вещото лице в приетата съдебно-счетоводна експертиза се установява, че този стаж е бил фактически включен при формирането на изходната база от 32 години, 3 месеца и 19 дни. Длъжностното лице по пенсионното осигуряване е приложило разпоредбата на чл. 9, ал. 8 от КСО, съгласно която за осигурителен стаж при пенсиониране се зачита времето, за което са внесени осигурителни вноски върху изискуемия минимален осигурителен доход за самоосигуряващите се лица, като зачетената календарна продължителност от 3 години, 5 месеца и 15 дни правилно е била превърната по предвиденото в същата норма съотношение от 4 години за 5 години стаж от трета категория, при което е получена крайната стойност от 4 години, 3 месеца и 26 дни. Административният орган наистина е допуснал неяснота, като не е изписал изрично тази преобразувана стойност в текстовите мотиви на разпореждането си, с което е допуснал формално несъответствие с изискването за пълно фактическо и правно мотивиране на индивидуалния административен акт по чл. 59, ал. 2, т. 4 от АПК, но тази неяснота в изложението не означава, че стажът не е бил признат. Ето защо в тази част оспорените актове съответстват на материалния закон.
По спора относно категорията на труда съдът намира, че жалбата се явява неоснователна. За времето, положено до 31.12.1999г., приложима е разпоредбата на § 9, ал. 1 от Преходните и заключителните разпоредби (ПЗР) на КСО, съгласно която времето, което се зачита за трудов стаж и за трудов стаж при пенсиониране, положен до 31 декември 1999г. съгласно действащите дотогава разпоредби, се признава за осигурителен стаж по този кодекс. За да бъде признат даден труд като такъв от втора категория, не е достатъчно единствено формалното наименование на заеманата длъжност, а е необходимо да бъдат обективно установени конкретните фактически характеристики, естеството и тежестта на извършваната работа. По отношение на стажа в „ГБС Енергостроймонтаж“ АД за периода 01.12.1986г. – 13.07.1987г. на длъжност „началник група строителни обекти“, разпоредбата на т. 66и от ПКТП (отм.) съдържа ограничително правило,

поставящо ясен йерархичен таван за инженерно-техническия персонал в строителството – „до началник на строителен обект включително“. Длъжността „началник група строителни обекти“ по дефиниция съставлява ръководна позиция, която в общия случай стои по-високо в организационната структура. В заключението на приетата по делото съдебно-счетоводна експертиза вещото лице е разработило алтернативни изчислителни варианти, проследяващи отражението на тези периоди върху общия осигурителен стаж на лицето при евентуалното им зачитане от втора категория. Въпреки предложените от експертизата изчисления обаче, съдът констатира, че по делото липсват съпътстващи първични писмени доказателства, като щатни разписания или длъжностни характеристики, които да разкриват реалното съдържание на трудовата функция и да сочат на пълно съответствие с критериите на т. 67 от ПКТП. Същото е изцяло относимо и към стажа по Трудова книжка № 1 при „РЕМИ-ТТ“ ООД за периода 01.01.1997г. – 31.12.1999г. на длъжност „технически ръководител“, където извън разработените от вещото лице математически варианти не се представят допълнителни писмени доказателства относно конкретното съдържание на изпълняваната работа и специфичната ѝ вредност. С оглед на това, разработените в експертизата изчисления по тези спорни периоди не могат сами по себе си да ангажират крайния извод на съда, доколкото материалноправните предпоставки за признаване на втора категория труд остават недоказани по делото.

Основателно е обаче възражението относно незачитането на периода от 19.03.1990г. до 31.12.1996г. в М. „М.“ – Б.. Съгласно чл. 40, ал. 1 от НПОС осигурителният стаж се установява с данните по чл. 5, ал. 4, т. 1 КСО, с трудови, служебни и осигурителни книжки и с документ по утвърден образец. Трудовата книжка по силата на чл. 347 от КТ е официален удостоверителен документ за вписаните в нея обстоятелства, свързани с трудовата дейност на работника или служителя. Тя притежава материална доказателствена сила и обвързва съда и административните органи с отразените факти, докато не бъде проведено пълно и главно насрещно доказване за нейната неистинност. Контролните органи на НОИ незаконосъобразно са отказали зачитането на този стаж, позовавайки се на формални дефекти при първоначалното оформяне на заглавната страница (липса на някои реквизити и закъснение в датата на първоначалното издаване) и на обстоятелството, че приключващият печат е на несъществуващото към декември 1996г. Министерство на енергетиката. Подобен подход изцяло уврежда законните права на осигуреното лице. Записите в представената книжка № 258 съдържат изискуемата от закона хронология, ясни дати на постъпване, заемана длъжност „технически ръководител“, промени в основното възнаграждение, подписи на длъжностните лица и надлежен печат на работодателя. Нещо повече – правосубектността на управителния орган в лицето на М. Сами Л. и съществуването на самата структура „М.“ в [населено място] са документално укрепени с приложените писмени доказателства и вписаното съдебно решение по фирменото дело.

Обстоятелството, че предприятието е преминало през множество вътрешни преобразувания и преструктурирания, както и че изписването на наименованието му в заглавната част не отразява всяка отделна юридическа трансформация, по никакъв начин не може да заличи факта на реалното полагане на труд от страна на жалбоподателя. В българското осигурително право е установен трайният принцип, че работникът или служителят не притежава правомощия и не може да носи каквато и да е правна или фактическа отговорност за пропуските и деловодните грешки, допуснати от администрацията на работодателя при воденето и подпечатването на трудовата му книжка. Поради това материалната доказателствена сила на представения официален документ не е оборена с насрещни доказателства

от страна на НОИ, а напротив – изцяло се подкрепя от констатациите в съдебно-счетоводната експертиза, където вещото лице потвърди историческата и фактическа автентичност на работодателя и управителя въз основа на служебно изследваното писмо от Министерство на икономиката. С оглед на това, процесният период дължимо следва да бъде признат и зачетен като осигурителен стаж от трета категория труд.
Неправилното незачитане на този период от осигурителната администрация директно е довело до формирането на порочен краен извод относно общия размер на придобития осигурителен стаж. След зачитането на периода от 19.03.1990г. до 31.12.1996г. общият размер на осигурителния стаж на жалбоподателя следва да бъде преизчислен от административния орган.
Следователно оспореното решение и потвърденото с него разпореждане следва да бъдат отменени от съда, а по силата на законовия императив на чл. 173, ал. 2 от АПК преписката следва да бъде върната на Директора на ТП на НОИ С.-град за ново произнасяне по административната жалба. Тъй като съдът няма правомощия сам да извършва крайното пенсионно изчисляване и да отпуска пенсия, решаващият осигурителен орган е длъжен при новото разглеждане на казуса стриктно да се съобрази с дадените в настоящото решение задължителни указания по тълкуването и правилното прилагане на закона.
При този изход на спора право на разноски има жалбоподателят на основание чл. 143, ал. 1 от АПК. По делото се установява, че заплатеното по банков път адвокатско възнаграждение възлиза на 250 евро съгласно приложената по делото фактура. Претенцията в представения списък за сумата от 500 евро включва и извънсъдебни фази, които не се дължат. Хонорарът от 250 евро (с левова равностойност 488.96 лева) е под минималния праг от 500 лева, предвиден в чл. 8, ал. 2, т. 2 от Наредба № 1 от 09.07.2004г. за възнаграждения за адвокатска работа. Отделно, съдът намира, че размерът на адвокатския хонорар съответства на фактическата и правна сложност на делото и процесуалното му развитие. Наред с това, жалбоподателят е доказал извършването на разноски за заплащане на допуснатата съдебно-счетоводна експертиза в общ размер на 586 евро, включващ първоначален депозит от 300 евро и допълнителен депозит от 286 евро, внесени по сметката на Административен съд София-град. Тези разходи за възнаграждение на вещо лице са реално направени и са пряко свързани с изясняването на делото от фактическа страна, поради което се дължат в пълен размер. Пълният размер на дължимите от ответника разноски възлиза на 836 евро.
Водим от горното и на основание чл. 118 от КСО във връзка с чл. 172, ал. 2 от АПК, Административен съд София-град, Трето отделение, 55-ти състав

Р Е Ш И :

ОТМЕНЯ Решение № 2153-21-15/15.01.2026г. на директора на ТП на НОИ С.-град, с което е оставена без уважение като неоснователна жалбата му с вх. № 1012-21-57/09.01.2026г. срещу Разпореждане № [ЕГН]/314 от 28.11.2025, издадено от длъжностно лице по пенсионно осигуряване при ТП на НОИ С.-град.

ИЗПРАЩА административната преписка на ТП на НОИ С.-град за ново произнасяне по Заявление вх. № 2113-21-6205 от 03.09.2025г. за отпускане на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст на Ж. О. Т., съобразно указанията по тълкуването и прилагането на закона, дадени в мотивите на това решение.

ОСЪЖДА Националния осигурителен институт С.-град да заплати на Ж. О. Т., ЕГН [ЕГН], сумата от 836 евро (осемстотин тридесет и шест евро), представляваща направените по делото съдебни разноски.

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба пред Върховния административен съд на Република България в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪДИЯ: